

РЕШЕНИЕ

№ 360

гр. София, 18.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на единадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Калин Калпакчиев

Членове: Весислава Иванова
Величка Цанова

при участието на секретаря Диана В. Аначкова
в присъствието на прокурора Димитър Симеонов Стоянов (АП-София)
като разгледа докладваното от Весислава Иванова Въззивно
административно наказателно дело № 20211000601082 по описа за 2021
година

Производството е по реда на чл. 83д от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по протест на прокурор от Софийска градска прокуратура срещу протоколно решение от 23.8.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 843/21 г. по описа на Софийски градски съд (СГС), НО, 18. първоинстанционен състав, с което съдът е оставил без уважение искането на прокурор от Специализираната прокуратура за налагане на имуществена санкция на юридическото лице „Санитас груп“ ЕООД, преименувано във „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД.

С протеста се изразява недоволство от решението като се твърди, че съдът неправилно обвързал възможността за развитие на административнонаказателната процедура с въпроса за виновността и наказателната отговорност на конкретно физическо лице. В подкрепа на заявеното становище е посочена разпоредбата на чл. 83а, ал. 3 ЗАНН, предвиждаща налагането на имуществена санкция на юридическото лице независимо от осъществяването на наказателната отговорност. Наведен е и довод за допуснато съществено процесуално нарушение, намиращо израз в даването на ход на делото при наличие на процесуални пречки за това – нередовно призоваване на управителя на дружеството.

Отправеното към въззивния съд искане е за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане.

В речта си в съдебните прения пред въззивния съд прокурорът от Софийска апелативна прокуратура (САП) поддържа протеста и отправеното с него искане. Застъпва тезата, че, съгласно разпоредбата на чл. 83б, ал. 1, т. 1 ЗАНН, внасянето на обвинителен акт в съда е достатъчно условие и не е необходимо да има влязъл в сила осъдителен съдебен акт, за да се наложи санкция на юридическото лице. В подкрепа на изразената позиция

представителят на САП се позовава на открита от него съдебна практика, отбелязвайки, че тя не е задължителна, но третира въпроса в съответствие с изразеното от него становище. Цитира Решение № 243 от 11.6.2019 г. по в.н.а.х.д. № 514/2019 г. на САС; Решение № 121 от 12.7.2019 г. по в.н.а.х.д. № 137/2019 г. на АС – Бургас и Решение № 46/30.8.2019 г. по в.н.а.х.д. № 162/2019 г. на същия съд. Прокурорът допълва, че е установил и Решение № 215/29.5.2018 г. по в.н.а.х.д. № 502/2018 г. на САС, което обаче разглежда казус, в който е налице невлязъл в сила осъдителен съдебен акт на първа инстанция. Затова и поддържа протеста, отбелязвайки, че е налице възможност за възобновяване на това производство в случай на постановяване на оправдателна присъда.

Заинтересованото юридическо лице „Санитас груп“ ЕООД, преименувано във „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД, редовно призовано, не изпраща представител за участие в съдебното заседание. До съда е изпратено становище от управителя и едноличен собственик на дружеството, в което той съобщава, че е придобил фирмата на 28.9.2017 г., но не е получил документите и печата ѝ. Твърди, че по тази причина не е извършвал никаква дейност с нея и дори не е открил банкова сметка.

След като прецени изложените в протеста доводи, становището на прокурора и провери изцяло правилността на обжалвания съдебен акт, Софийски апелативен съд прие следното:

Протестът е допустим като подаден от процесуалнолегитимирана за това страна, в предвидения в закона срок и срещу акт, подлежащ на въззивен контрол. Разгледан по същество обаче, протестът е неоснователен.

С приоритетно значение е разглеждането на оплакването за допуснато съществено процесуално нарушение, доколкото в принципен план неговата основателност би определила порочността на проверявания съдебен акт, а оттам и като безпредметно разглеждането на въпросите по съществото на делото. С протеста се твърди, че съдът е дал ход на делото и го е разгледал без да е провел редовна процедура по призоваването на заинтересованото юридическо лице. Въззивният съд не установи да е допуснат такъв порок, поради което и определя като неоснователен довода за допуснато съществено процесуално нарушение, ограничаващо право на страна в производството. От книгата, съдържащи се в делото на първия съд, е видно, че са положени всички усилия за установяване на актуалния адрес, фирма и представителство на дружеството (чрез изготвяне на справки от Търговския регистър), както и за връчването на призовки. След като е установено, че дружеството „Санитас груп“ ЕООД, вече преименувано във „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД, е с променен собственик и управител, съдът е предприел действия за призоваване именно на последния като представител на заинтересованото лице. Чрез съответните справки е било установено, че Д. С. не обитава известния в България адрес и е напуснал пределите на страната без да има данни за влизането му обратно. СГС, докладвайки тази информация, не е дал ход на делото и в проведеното на 20.5.2021 г. заседание, а е предприел действия за установяването на актуален адрес на С. в Република Сърбия, отправяйки запитване до Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ при МВР. След още две отлагания на делото, от Интерпол – Белград са предоставили информация за сръбския гражданин С., уточнявайки, че той не е бил намерен на установения от тях адрес, тъй като го напуснал. Те са съобщили данните за счетоводната къща, наета от дружеството „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД. Разполагайки с тази информация, СГС е ангажирал преводач, провел разговор с представител на счетоводната къща. Преводачът Р. М. е удостоверила писмено, че е провела разговор с А. М., потвърдила, че има контакт с Д. С. и поела ангажимент да предаде за датата и часа на съдебното заседание.

При тези данни СГС с основание е приел, че представителят на заинтересованото лице е надлежно уведомен. Впрочем, по идентичен начин е извършено и призоваването за

разглеждането на делото в тази инстанция, а обстоятелството, че е постъпило становище от Д. С., е показателно за това, че той в действителност е бил уведомен.

При извършената пълна служебна проверка апелативният съд не установи допускането на процесуални нарушения в дейността на първия съд, поради което и намира, че са налице основанията за разглеждането на акта му по същество.

За да откаже налагането на имуществената санкция на дружеството, СГС е отчел, че има внесен в Специализирания наказателен съд обвинителен акт срещу Е. А. К. (бивш управител на „Санитас груп“ ЕООД, преименувано във „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД и с нов собственик и управител понастоящем) за престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, предл. 1., т. 6 и т. 7, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 26, ал. НК. Установил е също така, че делото продължава да е висящо пред 20. състав на СпНС и по него все още не е постановен съдебен акт.

Като е съобразил горното, първостепенният съд е заключил, че не е налице материалноправната предпоставка, визирана в чл. 83а, ал. 1 ЗАНН – да е извършено престъпление от някое от лицата по т. 1 и т. 4 от същия текст. В тази връзка съдът е отбелязал, че извършването на престъпление се установява само с влязъл в сила съдебен акт. Приел е, че нормата на чл. 83б, ал. 1 ЗАНН, предвиждаща започването на производството след внасянето на обвинителен акт, е с чисто процесуален характер, както и че тя не дерогира презумпцията за невинност, прокламирана и в Конституцията на РБ, и не отменя изискването извършването на престъпление да е установено с влязъл в сила съдебен акт. Заклучавайки, че искането е преждевременно, съдът е постановил отказ наложи санкция на юридическото лице.

Въззивният съд се солидаризира изцяло с тези съображения и на свой ред допълва следните.

Производството по чл. 83а ЗАНН разкрива белезите на „наказателно“ производство, развиващо се пред наказателен съд и със съответно препращане към правилата в НПК (чл. 83ж ЗАНН). Целта на санкцията е с наказателен и възпиращ ефект по отношение на извършването на престъпления, а не възстановяването на вреди. За последното се отсъжда въз основа и на предвидената възможност санкционирането да се реализира и в случаи, в които облага реално не е настъпила, а също и когато облагата няма имуществен характер. С решението се налага имуществена санкция на юридическо лице, което се е обогатило или би могло да се обогати от престъпление (сред посочените в изчерпателен каталог), извършено от лицата, изброени в т. 1 – т. 4 от чл. 83а ЗАНН (лице, овластено да формира волята на юридическото лице; лице, представляващо юридическото лице; лице, избрано в контролен или надзорен орган на юридическото лице, или работник или служител, на който юридическото лице е възложило определена работа, когато престъплението е извършено при или по повод изпълнението на тази работа). Размерът на санкцията пък се определя в зависимост от равностойността на облагата, когато е имуществена (може да е до 1 000 000 лева, но не трябва да е по-малка от равностойността ѝ) и до 1 000 000 лева, когато е неимуществена или не може да се установи. Алинея пета на същата норма предвижда, че при определяне размера на имуществената санкция се вземат предвид тежестта на извършеното престъпление, финансовото състояние на юридическото лице, съдействието за разкриване на престъплението и за възстановяване на вредите от престъплението, размерът на облагата и други обстоятелства.

Както от тази разпоредба, така и от разпоредбата на чл. 83 г, ал. 5 ЗАНН (в редакцията ДВ, бр. 81 от 2015 г., в сила от 21.11.2015 г., приложима понастоящем; актуалната разпоредба на сегашната алинея 6 влиза в сила на 23.12.2021 г.) се извежда, че за да прецени дали да наложи имуществена санкция на юридическото лице, съдът следва да изясни въз основа на доказателствата по делото следните съществени въпроси: на първо място има ли извършено престъпление и то от някое от посочените в чл. 83а, ал. 1, т. 1 – т. 4 ЗАНН лица; на следващо - получило ли е юридическото лице неправомерна облага; има ли връзка между извършителя на престъпното деяние и юридическото лице; има ли връзка

между престъпното деяние и облагата за юридическото лице; какъв е видът на облагата и размерът ѝ, ако е имуществена.

Изясняването на изброените обстоятелства е принципно възможно само ако съдът, разглеждащ искането по чл. 83а ЗАНН, разполага с влязъл в сила съдебен акт по отношение на твърдяното престъпление. Единственият начин, по който може да се установи извършването на престъпление от определено лице е с присъда, издадена от наказателен съд. Недопустимо е в производството, протичащо по реда в ЗАНН, съдът да установява инцидентно извършването на престъпление от лице, което не е осъдено от наказателния съд. То е и невъзможно, освен ако не се дублира изцяло провеждането на наказателното производство чрез събиране на всички доказателства за установяването на авторството и вината. Представените приложения – ревизионни актове, ревизионен доклад, изготвена по наказателното дело счетоводна експертиза и преписи от протоколи от разпити на свидетели по наказателното производство – не могат да се ползват като доказателства за преценка, на което и да е от гореизброените обстоятелства в настоящия случай. Те не са събрани от настоящия съд, за който важат съответно правилата на НПК. А и чрез тях прокуратурата очевидно се стреми да докаже именно извършването на престъпление от Е. К. пред съд, който не е овластен да реши този въпрос.

Внесеният обвинителен акт установява единствено и само факта на повдигнатото обвинение спрямо определено лице, но не и този, че то е извършило престъпление. Константната съдебна практика касае случаи, в които съдът се произнася по реда на чл. 83а ЗАНН при наличие на влязла в сила присъда на наказателния съд. Сочената от представителя на САП практика в друга насока, освен необвързваща, е изолирана. Освен това - в първото от посочените решения на САС (по в.н.а.х.д. № 514/2019 г. на САС) въззивният съд не е обследвал въпроса как би следвало да се прецени наличието на материалноправните предпоставки, обуславящи налагането на санкцията. Действително, приел е, че за внасяне на предложението няма предвидено изискване за наличие на влязла в сила присъда, позовавайки се на разпоредбата чл. 83б, ал. 1, т. 1 ЗАНН. По тази причина е приел, че първостепенният съд не е следвало да оставя без разглеждане искането, а е бил длъжен да го разгледа по същество, доколкото е било спазено изискването за отправяне на предложението след внасяне на обвинителния акт. Затова е отменил акта за прекратяване на производството и е върнал делото за ново разглеждане на първа инстанция. Същественият въпрос – как съдът в процедура по ЗАНН да прецени има ли извършено престъпление от конкретно лице – не е предмет на това решение. А именно той е от значение, защото, ако тази предпоставка не е налице, обсъждането на останалите е безпредметно.

Предвидената възможност за възобновяване (в това число – в случай на постановяване на оправдателна присъда) не внася колебание в застъпената от въззивния съд теза. По виждане на настоящия съдебен състав тази хипотеза (на чл. 83е, ал. 1 т. 3 ЗАНН) се отнася до ситуация, в която след осъдителна присъда и след постановяване на санкция по чл. 83а ЗАНН е било възобновено наказателното производство и то е приключило с различен от първоначалния изход, а именно – с оправдателна присъда.

Недопустимо е предварителното санкциониране на лице (без значение дали физическо или юридическо). Имуствената санкция, като израз на наказателна репресия, не може да се налага без да са установени по несъмнен и категоричен начин материалноправните предпоставки за реализирането на обуславящата я отговорност. Не може да става и въз основа на фикция, а и САС не приема, че подобна е въведена в закона.

Изнесените съображения мотивират извод за потвърждаване на обжалваното решение като правилно.

С оглед изложеното и на основание чл. 83д, ал. 4, т. 5 ЗАНН Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА протоколно решение от 23.8.2021 г., постановено по н.а.х.д. № 843/21 г. по описа на Софийски градски съд (СГС), НО, 18. първоинстанционен състав, с което съдът е оставил без уважение искането на прокурор от Специализираната прокуратура за налагане на имуществена санкция на юридическото лице „Санитас груп“ ЕООД, преименувано във „Ф.И.Д.А. Маршал Корпорация“ ЕООД.

Решението е окончателно.

Страните да бъдат уведомени писмено за изготвянето му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____